

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Landes Judit (címe) ügyvéd által képviselt felperes neve(felperes címe) felperesnek a dr. Hargitai László (címe) ügyvéd által képviselt alperes neve(alperes címe) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében a Fővárosi Bíróság 2011. október 4-én kelt 33.P.21.973/2008/29. számú ítélete ellen a felperes részéről 30. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét részben megváltoztatja, az alperest terhelő illetékfizetési kötelezettséget mellőzi, és megállapítja, hogy a le nem rótt 18.000 (Tizennyolcezer) forint kereseti illetéket az alperes illetékmentessége folytán a Magyar Állam viseli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 67.500 (Hatvanhétezer-ötszáz) forint + áfa másodfokú költséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 216.000 (Kettőszáztizenhatezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.21.310/2007/4. számú hatályon kívül helyező végzése folytán megismételt eljárásban a felperes keresetét fenntartva annak megállapítását kérte, hogy a ...-án kelt minősítésében kifogásolt valótlan tartalmú megállapításokkal az alperes megsértette emberi méltóságát, becsületét és jóhírnevét. Kérte az alperes további jogsértéstől való eltiltását, elégtétel adására kötelezését, magánlevélben történő bocsánatkéréssel. Ezen kívül 3.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és ezen összeg után ... napjától járó kamat megfizetésére is igényt terjesztett elő. Az alperes változatlanul a kereset elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy a felperes által sérelmezett munkáltatói minősítés

megfelelőségének elbírálása a munkaügyi bíróság hatáskörébe tartozik. Mivel a felperes által sem vitatottan a felperes ezen igényével a munkaügyi bíróság elkészttség miatt nem foglalkozott, ezért a felperesnek már nincs jogi lehetősége arra, hogy a munkaügyi bíróság előtt meg nem támadott munkáltatói döntés miatt személyhez fűződő jog megsértése miatt pert indítson, amelyben a sérelmesnek tartott határozat megsemmisítését kérje. A felperes részére a Fővárosi Munkaügyi Bíróság jogerős ítélete folytán a megítélt kártérítést már kifizették, így további kártérítésre nem tarthat igényt, a felperes által megjelölt egészségügyi állapotromlás egyébként sem áll oksági kapcsolatban a minősítésben szereplő megállapításokkal. A bizonyítási eljárás lefolytatását követően az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes jó hírnevét azzal, hogy az általa ... napján a felperesről készített minősítésében valótlanul állította a felperesről, hogy több esetben tudatosan megsértette a gazdálkodásra vonatkozó előírásokat. Kötelezte az alperest, hogy magánlevélben a fenti jogsértés miatt adjon a felperesnek elégtételt, továbbá a sérelmes helyzetet szüntesse meg oly módon, hogy a bíróság ítéletét kezelje együtt a minősítéssel. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 300.000 forint tőkét és ennek ... napjától a kifizetés napjáig járó mindenkorai jegybanki alapkamattal egyező kamatát. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 411.000 forint perköltséget, valamint az államnak külön felhívásra 162.000 forint illetéket. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 18.000 forint illetéket.

Indokolásában hivatkozott a perre irányadó anyagi jogi és eljárásjogi szabályokra, az Alkotmányra, a Római Egyezményre, a Ptk. 75. §-ára, 78. § (1)-(2) bekezdésére, a PK 12. számú állásfoglalására, az Alkotmánybíróság 30/1992.(V. 26.) AB számú, valamint a 36/1994. (VI. 24.) AB számú határozatára és annak indokolására, a Pp. 164. § (1) bekezdésére, valamint a köztisztviselők jogállására vonatkozó 1992. évi XXIII. törvény 34. §-ára, 34/A. §-ának (5) bekezdésére, a 36. §-ra, a 39. § (3) bekezdésére.

Rögzítette, hogy a Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.21.310/2007/4. számú végzésének iránymutatása alapján megismételte a bizonyítási eljárást, ennek során tájékoztatta a feleket a bizonyítandó tényekről, illetve a bizonyítatlanság jogkövetkezményéről. Megállapította, hogy a felperes által kifogásolt minősítés megállapításai közül tényállításnak minősül az, hogy a felperes feladatait gyakran nagyköveti utasítás ellenére sem végezte el, több esetben tudatosan megsértette a gazdálkodásra vonatkozó előírásokat és a misszió vezető utasításait rendben negligálta. Ezen túlmenően a minősítés véleményt, azaz értékeléseket tartalmaz, amelynek körében a Pp. 164. §-a, illetve a PK 12. számú állásfoglalás alapján a tényállítások valóságtartalmának, valamint a minősítést, értékeléseket tartalmazó megállapításai vonatkozásában az azokat alátámasztó tényeknek a bizonyítása az alperest terhelte. Ezen kötelezettségének az elsőfokú bíróság meggyőződése szerint az alperes döntő többségében eleget tett, kivéve a gazdálkodásra vonatkozó előírások

megsértésére vonatkozó kitélt. A felperessel szemben a munkáltató fegyelmi tanácsa ... márciusában fegyelmi büntetést szabott ki. Indokolása szerint több ízben a felperes kijátszotta a tartós külszolgálatra kirendelt köztisztviselő utazási költségtérítésre vonatkozó szabályozást. Tény, hogy a Fővárosi Munkaügyi Bíróság a fegyelmi határozatot hatálytalanította, mert az alperes a fegyelmi eljárást a köztisztviselővel szemben a terhére rótt kötelezettségszegés felfedezését követően 3 hónapon túl indította meg, emellett azt is megállapította, hogy a felperes a repülőjegy vásárlás vonatkozásában közszolgálati jogviszonyából származó kötelezettségszegést nem valósított meg. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint önmagában az ... nagykövetség kulcsainak az eltűnéséből, illetőleg ennek következményeinek tényéből - Magyarországról kellett biztonsági embereknek kiutaznia ...-ba a zár feltörése miatt - nem következik az, hogy a felperes a gazdálkodásra vonatkozó előírásokat megszegte. ... nagykövet által a tanúvallomásában említett egyéb szabálytalan repülőjegy vásárlást igazoló okirati bizonyíték nem került csatolásra. Az elsőfokú bíróság összességében úgy értékelte, hogy az alperes a gazdálkodásra vonatkozó előírások felperesi tudatos megsértését nem igazolta, azt a rendelkezésre álló bizonyítékok nem támasztották alá. A tényállítások körében lefolytatott eljárás során vizsgálta az elsőfokú bíróság, hogy a felperes a feladatait ellátta-e a nagykövet utasítására, illetőleg negligálta-e a misszióvezető utasításait. Az elsőfokú bíróság az ügyben meghallgatott nagykövet vallomását értékelte és kétségtelen tényként állapította meg, hogy ... és ... felperesről alkotott véleménye döntően különbözött egymástól, amelynek okát ... tanúvallomása adta meg, miszerint ... nagykövet meg volt elégedve a felperes munkájával, de a főosztály nem volt megelégedve ... nagyköveti tevékenységével, míg ... munkáját jónak minősítette. Összességében a tanú egyetértett a per tárgyát is képező felperesi minősítéssel, álláspontja az volt, hogy a felperes a I. beosztotti feladatok elvégzésére, jószolgálati, diplomáciai munkavégzésre nem volt alkalmas, arra összességében nem volt megfelelő a szakmai felkészültsége. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a minősítésnek a tényállításon kívüli megállapításai, a felperes munkavégzéséről kialakított véleménynek minősülnek és a gazdálkodáson kívül sérelmezett tényállításokat a tanúvallomások igazolták. Megállapítható volt, hogy különböző munkaköröket töltött be a felperes az egyes minősítések idején, ez lehet az oka annak, hogy korábbi minősítései szerint kiválóan alkalmas volt, míg a támadott minősítés alkalmatlannak tartotta a tevékenység elvégzésére. Összességében a bíróság álláspontja szerint a felperes tevékenységének értékelése szakmai vita tárgyát képezheti, a vélemények eltérőek lehetnek, azonban ez nem képezheti személyhez fűződő jogi per tárgyának az alapját. Az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy az alperes annak a bizonyítási kötelezettségének, hogy a felperes a misszióvezető utasításait nem hajtotta végre, illetve azokat negligálta, eleget tett. A minősítés egyéb megállapításait a tanúk vallomása alátámasztotta és a tényekből levont következtetések nem voltak kirívóan sértők, bántók, megalázók, az emberi gondolkodás szabályaival ellentétesek. Jelen perben nincs relevanciája annak, hogy a minősítés elrendelése és az ezzel kapcsolatos eljárás lefolytatása megfelelt-e a munkaügyi szabályoknak és annak

sincs jelentősége, hogy a munkaügyi bíróság életszerűtlennek tartotta a minősítés egyes megállapításait.

Az elsőfokú bíróság a Ptk. 84. § (1) bekezdése a) pontja alapján a jóhírnévsértést a rendelkező rész szerint megállapította, míg a további jogsértés megállapítására vonatkozó keresetet elutasította. Kötelezte az alperest, hogy adjon elégtételt a felperesnek magánlevélben és a sérelmezett helyzet megszüntetését oly módon rendelte el, hogy az alperes a bíróság ítéletét együtt kezelje a felperes minősítésével.

Az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés iránti kereset körében hivatkozott a Ptk. 339. §-ára, a 355. §-ára, a Pp. 164. § (1) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság határozatára, a Pp. 163. § (2) bekezdésére és a 206. § (3) bekezdésére.

Kifejtette, hogy a munkaügyi perben a felperes nem vagyoni kárigényét nem érvényesítette, a jogérvényesítési határidőt elmulasztotta, ezért arról döntés nem született, így ítélt dolog a nem vagyoni kárigény tekintetében nem áll fenn. Az elsőfokú bíróság értékelte, hogy a felperes a munkaügyi perben teljes vagyoni kártérítést kapott, hogy a fegyelmi határozatot vele szemben a bíróság hatálytalannak nyilvánította, továbbá, hogy a teljes minősítéshez képest a jogsértőnek megállapított tényállítás csekély mértékű és figyelembe vette, hogy a munkaügyi perben beszerezett szakértői vélemény nem támasztotta alá azt, hogy a jogsértéssel oksági kapcsolatban állna a felperes kára. Értékelte azt is, hogy a minősítés vélemény részének tényalapját a bizonyítékok alátámasztották. Mindezeket figyelembe véve 300.000 forintban határozta meg a nem vagyoni kárpótlás összegét.

A kamatfizetésről a Ptk. 360. § (1)-(2) bekezdése alapján rendelkezett.

Az elsőfokú bíróság a pernyertesség-pervesztesség arányának megfelelően a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján rendelkezett a per költségeinek viseléséről.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben a határozat akként történő megváltoztatását kérte, hogy további 2.700.000 forint tőke és ennek kamatai megfizetésére kötelezze az alperest a perben felmerült költségekkel együtt.

Valamennyi sérelmezett kitétel tekintetében kérte megállapítani, hogy az alperes megsértette személyiségi jogait és ennek valamennyi következménye tekintetében kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását.

Fellebbezésének indokolásában a kereseti kérelmének megfelelő döntés meghozatalát kérte mind a jogsértés, mind a nem vagyoni kár tekintetében, így kérte az emberi méltóság, a becsület és a jóhírnévhez fűződő személyiségi joga megsértésének megállapítását és további 2.700.000 forint és kamatai megfizetését.

Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a hatályon kívül helyezésben foglaltakat figyelmen kívül hagyta és a perben nem nyert igazolást, hogy a minősítés tényállításai megfelelnek a valóságnak, továbbá, hogy az értékítélet megalapozott. Tévedett abban is, hogy közszereplővé váló és közszereplést vállaló személynek minősül, illetve abban, hogy a munkahelyi minősítése a szabad véleménynyilvánítás körébe tartozik.

Tévedett, amikor ... véleményét értékítéletnek minősítette, figyelemmel arra is, hogy ő nem támogatta a kirendelését, nem kívánt vele együtt dolgozni, azonban egyetlen konkrétummal, írásbeli figyelmeztetéssel, elemzéssel vagy valamely elemzés hiányával nem tudott szolgálni, ennek ellenére elfogadásra került negatív véleménye. A ...-i külszolgálat alatti és jelen eljárásban nem értékelhető pletykákból vont le negatív következtetéseket, és nyilatkozata végig ellentmondásos volt.

A Legfelsőbb Bíróság előírta, hogy a minősítés valóságalapját az alperesnek kell bizonyítania, azonban ez álláspontja szerint nem sikerült.

Az elsőfokú bíróság hosszasan idézte a korábbi peres eljárások döntéseit, azok indokait és kizárólag abban a körben állapította meg a jogsértést, amelyre jogerős bírósági ítélet vonatkozik, tehát a tekintetben, hogy a gazdálkodásra vonatkozó előírásokat nem szegte meg. Azonban ha következetes lett volna, akkor figyelembe vette volna azt, hogy egyetlen minősítésben foglalt megállapítás tekintetében sem tett eleget az alperes a bizonyítási kötelezettségének.

Teljesen értelmetlen, hogy a nagykövet alperes nevemegítélése alapján vonjanak le következtetést munkájáról, az pedig, hogy ... főosztályvezető egyetértett ... tanúvallomásával teljesen irreleváns. ... egyébként munkájával ténylegesen nem volt tisztában, sem feladataival, sem azok teljesítésével. Így iratellenes az a megállapítás, hogy a tanú ismerte a munkavégzését.

... megismételte a minősítésben foglaltakat, ami egyben azonban nem jelenti annak megalapozottságát, figyelemmel arra is, hogy egyetlen konkrétumról sem tudott beszámolni. Ugyanakkor ... szerint más munkakörre kiválóan alkalmas és dicséretben részesítendő, ez azonban teljességgel ellentmond a minősítésben szerepeltekkel.

Tévedett az elsőfokú bíróság akkor is, amikor ítéletének indokolásában szakmai vitára hivatkozik, illetve arra, hogy tevékenysége, az arról alkotott vélemény olyan szakmai vitának minősül, amelyben a bíróság nem kompetens dönten. Személyes minősítése nem hasonlítható össze a sajtó-helyreigazítási perekben kidolgozott vitákkal, személye, annak megítélése, szakmai múltja és jövője nem hasonlítható össze a politikai, gazdasági, társadalmi vitákban megfogalmazottakkal.

Megállapítható, hogy tévedett az elsőfokú bíróság akkor, amikor azt állapította meg, hogy az alperes a bizonyítási kötelezettségének eleget tett, holott egyetlen konkrétum sem került megfogalmazásra beadványaiban, sem a tanúvallomásokban, hiszen ilyen konkrétumok ténylegesen nem is léteznek. Kizárólag azok az okiratok állnak rendelkezésre, amelyek a korábbi ítéletekben fogalmazódtak meg. Jelen eljárás során egyetlen olyan tény sem merült fel, amit a bíróságnak értékelnie kellett volna, így ebből következtetést sem volt levonható. Az pedig, hogy nem kirívóan sértő és bántó, megalázó a minősítés, az egy téves megállapítás.

A nem vagyoni kártérítés összegszerűségének meghatározása valóban a bíróság mérlegelési körébe tartozik, azonban az nem lehet nyilvánvalóan önkényes. A részbeni elutasítás annak az eredménye volt, hogy nem tartotta teljes körben megállapíthatónak a személyiségi jogsértést, a kereset teljesíthetőségét, ugyanakkor tévedett, amikor a munkaügyi perben megállapított vagyoni kártérítésre hivatkozott, mert a munkaügyi bíróság a tényleges effektív kárként jelentkező összeget ítélte meg, annak a jogkövetkezménynek a nem vagyoni kártérítés tekintetében való levonására nem kerülhetett sor.

Előadta, hogy 54 éves korára kényszerült arra, hogy mind a közszerződési, mind a diplomáciai pályáról vissza kellett vonulnia, köztisztviselőként a karrierjét a minősítés teljességgel kettétörte. A külszerződés előtt az orvosi vizsgálatok alkalmasnak találták a kiutazásra és a munkavégzésre, ezt követően azonban hosszú hónapokon keresztül betegállományba került, megviselték a történetek, amit a tanúk és a házastársa is igazolt.

Mindezek alapján kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását.

Az alperes ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.

Előadta, hogy a kérdéses fegyelmi határozat, amelyet jogerős ítélettel hatályon kívül helyeztek, eleve csak a gazdálkodásra vonatkozó előírásokkal volt kapcsolatos. Fogalmilag kizárt, hogy a minősítés egyéb megállapításaihoz érdemben kapcsolható lenne, így fel sem merült a bizonyítási kötelezettség körében, hogy akár az elsőfokú bíróság, akár a minisztérium értelmezhetne volna a kérdéses peranyagot a minősítés egyéb részei körében. Iratellenesen folytatja indokolását a felperes fellebbezésében, mert nemcsak a kérdéses munkaügyi perek anyaga körében álltak rendelkezésre bizonyítékok. Az más kérdés, hogy a felperes nem fogadta el a bírói mérlegelést, ... negatív viszonyulását, ... lojalitását, azonban iratellenesen igyekszik leszűkíteni a peranyagot és nem fejti ki, hogy miben és mennyiben volt helytelen az elsőfokú bíróság mérlegelése az egyes minősítésbeli tényállítások tekintetében. A fellebbezés túlnyomórészt a bizonyítási eljárás egészét és a bizonyítási eszközöket támadja, nem pedig a bizonyítás anyagából levont bírói következtetést. Szó sincs értelmetlenségről abban az esetben, ha a tanúk nyilatkozatát akkor is figyelembe veszi a bíróság, ha azok eltérő tartalmúak. Itt sem tényszerűen a minősítés megállapításai mentén érvel a fellebbezés indokolása, hanem azt a bírói mérlegelést támadja, amely tekintetbe vette, hogy ... tanú nagykövetségi munkájával a főosztály nem volt megelégedve.

A felperesi fellebbezés indokolása figyelmen kívül hagyja, hogy egy szervezet működéséről van szó, ehhez képest nem csak az a bírósági ítélet alapjául szolgáló tanúvallomást, aki napi közvetlen, folyamatos kapcsolatban állt a felperessel. Iratellenesnek tartja azt a nyilatkozatot, miszerint a felperes azzal indokolja fellebbezését, hogy ... egyetlen konkrétumot sem tudott mondani vallomása során. Álláspontja szerint a bizonyítási eljárás nem folytatható olyan szinten, hogy a tanú konkrét ügyben konkrétan megszabott határidő, konkrétan meghatározott idővel való elmulasztását adja elő. Az elsőfokú bíróság helyesen és életszerűen mérlegelt a minősítést illetően és helyesen jutott arra a magától értetődő és köztudomású

következtetésre, hogy az alkalmasság alakulhat az egyik feladatkörben kiválóan jól, míg a másikkal mérten megállapítható az alkalmatlanság is. Helyesen mutatott rá indokolásában a korábbi felperesi beosztás és a minősítéssel érintett beosztás eltérő követelményeire.

Hibásan értékeli a fellebbezés indokolása a bizonyítási terhet és nem lehet szó bírói tévedésről, sőt iratellenes is a fellebbezés a tekintetben, hogy a felperes közszereplővé minősítését véli felfedezni az elsőfokú ítéletben, holott csak arról van szó, hogy közügynek minősülő körülményre hivatkozott az elsőfokú ítélet.

A fellebbezés indokolása a nem vagyoni kártérítés összegszerűsége tekintetében kirívóan megalapozatlan, figyelmen kívül hagyja azt a nem vitatott tényt, hogy a státusz megszűnését illetően született jogerős döntés szerint kártérítést kapott a felperes a kiesett jövedelmének megfelelő mértékben. A felperes betegségére nézve orvosszakértői bizonyítás is lefolytatásra került és álláspontja szerint helyesen rekesztette ki az elsőfokú bíróság az összegszerűség megállapításánál az életpályát, illetve az egészségi állapotot. Az elsőfokú bíróságnak nem az egész korábbi munkájának kerékbe töréséért járó kompenzációról kellett döntenie, hanem a minősítés tényállításainak személyiségi jogot sértő mivoltából eredő következmények kérdésben kellett határozatot hoznia.

Mindezen indokok alapján kérte az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult.

A felperes fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét csak a fellebbezéssel érintett részben vizsgálhatta felül a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján.

A Fővárosi Ítéltábla úgy ítélte meg, hogy az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban a hatályon kívül helyező legfelsőbb bírósági végzésben foglalt iránymutatásnak megfelelően folytatta le a bizonyítási eljárást, amely alapján a tényállást helyesen állapította meg, az így meghozott döntése a per fő tárgyát érintően helytálló, ezért a másodfokú bíróság e körben az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdésének és a Pp. 254. § (3) bekezdésének megfelelően helybenhagyta.

Az elsőfokú bíróság a perbeli jogvita eldöntésénél alkalmazandó jogszabályokat, irányadó állásfoglalásokat és eseti döntéseket helyesen és teljes körűen ismertette, ezért a másodfokú bíróság csak visszautal azokra a következők kiemelése mellett.

A Fővárosi Ítéltábla elfogadta és egyetértett a Legfelsőbb Bíróság (Kúria) azon álláspontjával, hogy a perbeli esetben a munkáltató alperesnek a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény (Ktv.) 34. §-án alapuló jogosultsága és kötelezettsége volt a felperes munkateljesítményének értékelésére, amellyel szemben a felperesnek lehetősége nyílt a hibás vagy valótlan ténymegállapítások miatt elsősorban munkaügyi bírósághoz fordulni azok megsemmisítését kérve. A

Ktv. 34/A. § (5) bekezdése szerint ugyanis a minősítésben csak alátámasztott tényeken alapuló megállapítások szerepelhetnek. Ezen rendelkezés munkáltatói megsértése esetén biztosított a köztisztviselő munkavállaló részére a bíróság előtti megtámadás, mint jogorvoslati lehetőség.

A felperes nem vitatottan a határozat munkaügyi bíróság előtti megtámadására nyitva álló határidőt elmulasztotta, ezért az általa kezdeményezett közszolgálati jogvitában ezzel a kérdéssel a munkaügyi bíróság nem foglalkozhatott.

A munkáltatónak a munkavállalót érintő értékelése azonban - mint ahogy arra a Legfelsőbb Bíróság is rámutatott - nem csak munkajogi szabályokat sérthet, hanem egyben a személyhez fűződő jog sérelmével is járhat és ebben az esetben a személyhez fűződő jog megsértése miatti igényérvényesítésre teremt módot a polgári jog szabályai szerint, tekintettel arra, hogy ebben az esetben a személyiség egyik legfontosabb kibontakozásának területén a munka világában elszenvedett személyiségre ráható jogsérelem valósul meg.

A Fővárosi Ítéltáblának mindezek alapján azt kellett megítélnie, hogy az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján helyesen foglalt-e állást abban a kérdésben, hogy az alperes által ...-án a felperesről készített munkáltatói minősítésben kellően alátámasztott tényeken alapuló megállapítások szerepelnek-e, vagy voltak-e a minősítésben olyan valótlan megállapítások, amelyek sértették a felperes emberi méltóság, becsület vagy jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát.

A Ptk. 76. §-ában szabályozott becsület megsértése elsősorban akkor valósul meg, ha a személy becsületével kapcsolatos értékelés nem felel meg a személy valóságos társadalmi értékeinek, megbecsülésének, olyan módon kerül megfogalmazásra, amelyet az érintett cselekményének a súlya nem indokol, becsmérítő, alap nélküli vádaskodásnak minősül.

Az emberi méltósághoz fűződő jog az emberhez méltó magatartás és életvitel kialakításához fűződő általános személyiségvédelmi eszköz, sérelmét a személy ezen szférájába való kiteljesedésének bármilyen módon történő akadályozása megvalósítja.

A Ptk. 78. § szerinti jóhírnév sérelme akkor következik be, ha a személy értékelését megalapozó tényállítások valótlanok, vagy a valóságot hamis színben tüntetik fel, hátrányosan érintik a személy objektív társadalmi értékelését.

Hírnévrontó lehet a vélemény, értékelés is, ha részben vagy egészben valótlan adatokon alapul, önkényes, nem felel meg az ésszerű gondolkodás követelményének.

Az már a Legfelsőbb Bíróság hatályon kívül helyező végzésében kifejtett iránymutatásban is megállapítást nyert, hogy a felperes munkáltatói minősítésében tényállításként került megfogalmazásra a munkaügyi bíróság által időközben hatályon kívül helyezett fegyelmi büntetés tényén túl az, hogy a felperes feladatait gyakran nagyköveti utasítás ellenére sem végezte el, illetve a - fegyelmi büntetéstől

függetlenül - több esetben tudatosan megsértette a gazdálkodásra vonatkozó előírásokat, valamint a misszióvezető utasításait rendre negligálta.

A bizonyítás a kijelentések valóságtartalmát illetően kétségtelenül az alperest terhelte, amely vonatkozásában az alperesi iratok és a munkavégzés jellege miatt sajátos helyzet alakult ki, tekintettel arra, hogy az írásbeli bizonyítékok nagy része államtitoknak minősül. Ezért elsősorban a tanúvallomásokra lehetett támaszkodni, ezekből kiindulva kellett az értékelést elvégezni - a felperes személyes előadására is figyelemmel - hogy mi képezte a felperesi minősítés háttérét, mi szolgáltatott alapot a nem túl kedvező felperesi megítéléshez. A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a tanúvallomásokon kívül nem volt figyelmen kívül hagyható a munkaköri leírás sem.

A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy az alperes az őt terhelő bizonyítási kötelezettségének túlnyomó részben eleget tett, amely alól valóban kivételt képezett az a megállapítás, hogy a felperes tudatosan több esetben megsértette a gazdálkodásra vonatkozó előírásokat.

A felperesi minősítésben ezt meghaladóan szereplő tényállításokra vonatkozóan az elsőfokú bíróság helyesen mérlegelte a tanúvallomásokat.

A tanúvallomások - ... korábbi nagykövet és ... - a felperesi minősítést készítő - nagykövet - között kétségtelenül ellentmondások voltak fellelhetők, melyek értékelésénél szerepet kellett, hogy játsszon a két nagykövet alperesi megítélése és az erről nyilatkozó ... vallomása is, akinek - mint az alperes területi osztályán dolgozó főosztályvezetőnek - rálátása volt az adott területre.

A Fővárosi Ítéltábla figyelemmel volt arra is, hogy ... a felperes kinevezését nem támogatta és ezzel összefüggésben ellenérzéseit is megfogalmazta, azonban tanúvallomása során minden minősítő pont vonatkozásában megjelölte a háttér okot, következetesen indokolta a minősítésében foglaltakat, az általa kifejtettek nem voltak kirívóan ok nélküliek, a felperes által betöltött pozícióra vonatkozó szakmai követelmények feltárásával a felperesre nem vont le olyan következtetést, ami átlépte volna azt a társadalmi szintet, amely miatt a felperes jogvédelemben részesítése indokolt lett volna.

... a felperes munkáját kiválónak minősítette, tevékenységével elégedett volt, azonban az ő minősítését megalapozó felperesi beosztás egészen más volt, mint a perbeli minősítés idején.

A felperes ..-ban I. beosztotti munkakörben végezte tevékenységét, amely a nagykövet utáni első beosztást jelentette, s amely speciális rátermettséget és felkészülést igényelt, mert alkalmasnak kellett lennie arra, hogy a nagykövetet helyettesíteni tudja annak távolléte esetén.

A másodfokú bíróság megítélése szerint a szigorú szakmai elvárásokat feltételező pozícióban végzett munka kellő indokot szolgáltatott a korábbi minősítéstől eltérő szigorú, de a másodfokú bíróság álláspontja szerint tanúvallomásokkal szakmailag megfelelően alátámasztott minősítésre. Ebben a körben a Fővárosi Ítéltábla azt is kiemeli, hogy a minősítés megítélésekor nem a felperes szubjektív érzéseit kellett alapul venni, hanem a bizonyítékok tükrében kellett az értékelést elvégezni objektív

szempontok alapján természetesen a felperesi állításból kiindulva. A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a minősítés valóban rendkívül kedvezőtlen volt a felperesre nézve, azonban abból a felperes olyan állításokat is kiolvasott, amelyek az általa jelzett módon a minősítésben nem szerepeltek. A nyelvismeret, idegen nyelven való beszédképesség még nem jelenti azt, hogy az adott pozíció betöltéséhez a felperes a szükséges választékos diplomáciai nyelvhasználatra is alkalmas. A diplomáciai pálya egy olyan magas követelményű hivatás, amelynek teljesítéséhez erre irányuló speciális képzés, rátermettség és tudás szükséges, amelynek megítélése egy adott személyre vonatkozóan kifejezetten szakmai véleménynyilvánítás körébe tartozó kérdés, amelyben a személyhez fűződő jog megsértése miatti perben a bíróság nem foglalhat állást, csak abban, hogy a megítélés alapjául szolgáló tények, körülmények és az arra alapított minősítés között fellelhetőek-e súlyos, az elemi logikát teljesen nélkülöző következtetések.

A Fővárosi Ítéltábla mérlegelve a felperes által előadottakat, a tanúk vallomását, a becsatolt iratokat, a felperes munkakörével szembeni szakmai elvárásokat, úgy ítélte meg, hogy az alperes a jogsértés elsőfokú bíróság általi megállapításán kívüli tényállítások vonatkozásában a minősítésben foglaltakat megfelelően alátámasztotta, azt meghaladóan pedig olyan szakmai véleményt fejtett ki, ami nem lépte túl azt a szakmai szintet, a munkáltató által kifejezhető szakmai vélemény azon határát, amely esetben a felperes személyhez fűződő joga megsértése miatti jogvédelmi igénye megalapozott lenne, tekintettel arra is, hogy a felperes valóban nem minősül közszereplőnek.

A jogkövetkezmények körében az elsőfokú bíróság az objektív jogkövetkezményekről helyesen rendelkezett - ez nem is képezte a fellebbezés tárgyát - és megfelelően értékelte a megállapított jogsértéssel okozati összefüggésben álló hátrányt is, az így megállapított nem vagyoni kártérítés összegével a másodfokú bíróság is egyetértett.

A Fővárosi Ítéltábla szükségesnek tartja kiemelni azt, hogy a felperes javára a munkaügyi perben megítélt teljes vagyoni kártérítést a jelen perben igényelt nem vagyoni kártérítés megalapozottságának vizsgálata körében teljesen figyelmen kívül kellett hagyni, a perbeli esetben kizárólag az volt értékelhető, hogy a jogsértőnek minősített alperesi állítással okozati összefüggésben a felperes milyen hátrányt szenvedett el és ez milyen összegű kártérítéssel kompenzálható. Ebből következően a felperes egészségi állapotára vonatkozó orvosi szakvélemény, amely általánosságban tartalmazott összefüggéseket és megállapításokat, a tényleges jogsértéssel okozott hátrányra, csak részben volt figyelembe vehető. Ezek mérlegelésével a másodfokú bíróság nem talált indokot arra, hogy a nem vagyoni kártérítés elsőfokú bíróság által megállapított összegét felülmérlegelje, mert az megítélése szerint is arányban állt a megállapított jogsértéssel okozott hátránnyal.

A Fővárosi Ítéltábla mindezek alapján az elsőfokú bíróság ítéletének érdemi rendelkezését helybenhagyta, azzal teljes mértékben egyetértett. A Fővárosi Ítéltábla észlelte, hogy az elsőfokú bíróság az 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján személyes illetékmentességet élvező alperest kötelezte kereseti illeték fizetésére, ezért e körben az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdésének megfelelően megváltoztatta és megállapította, hogy ezen illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján a Magyar Állam viseli.

A perköltség viseléséről a Pp. 259. §-án keresztül érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott, figyelemmel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésére.

Budapest, 2012. szeptember 13.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Győriné dr. Maurer Amália s.k.. Kisbán Tamás s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő